

פרק נוסף בסידרה המנתחת את הרכב השיכבה השלטת בכל תחומי החיים - ואת מקורות הכוח שלה

התמישנות

ה פוליטיקאים הם הענף השני של המחליטנים. גם הם באים מתוך "המעמד השליטי" והמעמד החדש.

מחליטני הפוליטיקה הם אותם אנשים היושבים בצומתי ההשפעה הפוליטית. אלה הם שרי הממשלה ומנכ"לי המישרדים הרי ממשלתיים, וגם כמה מנהלי אגפים ומחלקות במישרדים חשובים.

בין מחליטני הפוליטיקה ניתן למצוא גם את "ממשלת ההסתדרות" - הוועדה המרכזת של הוועד הפועל. מחליטני הפרטיקה הם גם חברי הכנסת - בעיקר מן הסיעות הגדולות וסיעות הקואליציה. אך גם כמה עסקנים חשובים, שאינם דו"ר קא חבריי הכנסת, נמנים על המחליטנים, כשם שמנמים עליהם מוכרי תנועות הרי התיישבות, ראשי ערים גדולות, וממלאי

כוד דווקא ותבוסת המערך - היא שהביאה להתפוררות ד"ש.

מחליטני ד"ש הגיעו מכמה קבוצות מחליטנים מוגדרות היטב, הן מתוך "המעמד השליטי", הן מתוך "המעמד החדש". ברית פוליטית זו שבין שני מעמדות של מחליטנים מגולמת היטב באישיותו של האדם שעד היום ממלא תפקיד מרכזי בי יותר בתנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין, מאיר ("ממי") דה-שליט.

● **ממי דה-שליט** נולד ב-1921 בי ליטא, ועלה ב-1924. הוא למד בבית הספר החקלאי בפרדס-חנה, ושירת בצבא הבריטי, ובדרגת רס"ן בצה"ל. ממי דה-שליט עשה קאריירה דיפלומטית ומינהלית במישרדים ממשלתיים. והיום הוא חבר במועצות המנהלים של הבנק הבינלאומי

ח"כ שמואל טולדאנו	קרובים	שר גידעון פת
זוני מילוא	קרובים	ראש ממשלה מנחם בגין
ח"כ קבלן דויד שטרן	אחים	מקים לח"י אברהם, יוא"ח שטרן

המחליטנים בחברה הישראלית הם אשכנזים ברובם, מבוגרים וותיקים בארץ. הם באים מן "המעמד השליטי" - הבנקאים, התעשיינים, הסוחרים והאיכרים מן הסקטור הפרטי, ומן "המעמד החדש" - הבנקאים, התעשיינים, הסוחרים והאיכרים של הסקטור ההסתדרותי. את המחליטנים ניתן למצוא בשלושה מימסדים עיקריים: הכלכלי, הפוליטי והצבאי-ביטחוני. בשתי השימות האחרונות נודן המימסד הכלכלי בישראל, וחשובי מחליטניו. רשימה זו עוסקת במחליטני הפוליטיקה הישראלית.

מאח שלמה פרנקל

הראשון, החברה לפיתוח קיסריה, ישרם, פז חיפושני נפט, לרום אינטרנשיונל וביטוח סהר. דה-שליט הוא מנכ"ל חברת נכסי עמח, וחבר גם במועצת המנהלים של חכון וייצמן. הקאריירה שלו ומכלול עיסוקיו משקף את הברית שהתקיימה בד"ש בין

מישרות בכירות ברשויות ממלכתיות ורי ציבוריות.

לא אחת משושטשים התחומים בין הרי מחליטנים הפוליטיים והמחליטנים הכלכליים והצבאיים. רפאל רוטר, למשל, הרי עומד בראש המוסד לביטוח-לאומי - האם הוא מחליטן כלכלי או פוליטי? או אלוף (מיל') ישראל טל, עוזר שר הביטחון - האם הוא מחליטן פוליטי או צבאי? אלה הן דוגמות לכמה עשרות מחליטנים. שקשה לסווגם לא אחד התחומים, אך אולי דווקא משום כך רבה יותר השפעתם. אחת הדוגמות המוכרות לערוב התחומים שבין צבא, כלכלה ופריטיקה היתה הקמתה של ד"ש ערב הבחירות של 1977.

הסיפור

של ד"ש

כמה קבוצות של מחליטנים כלכליים וצבאיים רבי-עוצמה הגיעו למסקנה שצריך להציל את שילטון-המערך מידי עצמו, הם חזו בהתפוררות מיפלגת-השילטון, והיו מודאגים מכך שקהל גדול פנה לה עורף. מובן שלא היתה להם שום ביקורת רצינית על מדיניותו של המערך - זו שהובילה אותם עצמם לרום מעמדם. עקרונות, היתה תפיסתם המדינית וזה לזו של המערך: הניצים מאיר זורע ודן טולי-קובסקי לא היו שונים בתפיסתם מעמדם הדר ושושנה ארבל-אלמולינו; ייגאל ידין וזה בהשקפותיו לשימרון פרס וליצחק רבין, ואילו מרדכי וירשובסקי ואמנון רוי-בינשטיין כמוהם כאבא אבן ויוסי שרד. למעשה, לא היה הבדל גם בתפיסות הרי חברתיות והכלכליות, ואנשים כמאיר עמית ואמנון רובינשטיין יכולים היו למצוא את מקום במיפלגת העבודה, כשם שאנשים כגד יעקובי או אבא אבן יכולים היו למצוא את מקומם בד"ש.

מסקנתם של המחליטנים שייסדו את ד"ש היתה שהפוליטיקה היא עסק רציני מכדי להשאירו בידי הפוליטיקאים עליהם צועים, וכדי להשפיע על מהלכה עליהם להתערב בעצמם בניהול השילטון. ד"ש לא הוקמה כדי להפיל את המערך, אלא כדי לסייע לו לשלוט כהלכה.

ניצחונה בבחירות היה ניצחון פירחנה מובהק, שכן עליית חלרי

שטיין. מאיר עמית ודויד גולומב ייצגו את התעשייה ההסתדרותית ואלוף (מיל') צבי זמיר ייצג את בתי הדיקור. ד"ש היתה הברית המקומית שבין הסקר טור הפרטי והסקטור הציבורי של הכלכלה הישראלית, בתיווכו הנמרץ של הרי הון הזר, כאשר לברית מצטרפים נציגי המחליטנים הביטחוניים, כלא"ם הראל, אהרון ריב ושמואל טולדאנו, ו"נטעים זרים" בדמות "המרכז החופשי" של שמואל תמיר ותנועת "עודד" של מרדכי אלגרבלי. בייגאל ידין מצאה הברית הזאת את מנהיגה המוצלח ביותר. שכן ייגאל ידין הוא נצר למישפחה המסופעת והגדולה, שבבסיסה עומדים

המימסד הצבאי הפוליטי ובין המימסד הכלכלי, על ענפיו המקומי וענפיו הזרים. ממי דה-שליט ייצג בד"ש את ההון הרי מקומי (ביטוח סהר של מישפחת סחרוב) והזר (הבנק הבינלאומי הראשון היה שייך לקבוצת רוטשילד, לפני שנרכש על-ידי אייזנברג). המיליונר היהודי-איראני בעל החברות הבינלאומיות, איוון ראד, היה מגדולי התורמים למסע-הבחירות של ד"ש. עקיבא מאיר, מנהל אש"ד, ייצג בה את קונצרן תדיראן. דן טולקובסקי ייצג את בנק דיסקונט, שלמה אליהו ייצג נתח חשוב מענף-הביטוח בארץ. אמנון רובינשטיין הוא בנו של אחד הקבלנים הגדולים בארץ, אהרון רובינר

המישפחה הגדולה

